

ШКОЛСКИ ЛИСТЪ.

Одъ овога листа излазе свакога месеца по четири броя. —
Цена му е на год. 4 ф. на по године 2 ф. на четвртъ год. 1 ф. а.вр

БРОЙ 5. У Новоме Саду, 7. Фебруара 1860.

ГОД. III.

Мисли о школи и учителяма.

(Настављено.)

Премештанѣ учишеля.

Младо дрво, кое јошъ ни почело ние, илъ текъ почело плода носити, то се јошъ и дае премештати, и кадкадъ му башъ на добро служи, ако прве године мало и проболуе; алъ кое се дрво већъ тврдо у коренъ и у сву снагу уватило, томе е премештанѣ тако врло шкодљиво, да никадъ више плода непонесе, башъ да се догоди да оно прво година најбогатији цветъ понесе.

Да би хтели и учители на ово погледати, и за себе што научити!

Алъ жалостно е, да између учителя нѣи више има, кои као оне немирне вукуће се тице нигде врућа места уватити немаре; текъ што су се на едномъ месту сгреяли мало, текъ што су крозъ оно две три године мало болъ корена уватили и плода понели, а то се овде илъ онде кое место отворило, где е башта за неколико фати већа обявљна, и една две мерице жита више, илъ где е десетъ илъ петнајстъ форинти готовогъ новца више, ето ии одма су долетили, несекъајући се, да е селяканѣ увекъ и за увекъ врло и врло несгоданѣ знакъ за нѣи; пакъ као просияци облећу и молякаю, и Богъ зна шта необричу, кавва ће чуда еъ децомъ починити, и Богъ те пита какви лаж-

льиви узрока ненаведу, што нису та чуда на досадашњој штацији својој показали; изговоре ствари, кое ни людъ веровати неможе, и јошъ тврдо држе, да се све то у готовъ новацъ прима. Ако су се најманѣ само са парохомъ иль кнезомъ доватили, немаре ни помислити на братско и пријатељско измиренѣ, учительи апостолски и евангелски наука, него одма удри у премештанѣ, и одма салеѣи власти и навалюј на празна места, гдегодъ кое зна. Тако ћеш наѣи гомилу случаева, да е учитель за оно десетъ иль петнајстъ година учительованѣа по петъ шест места променуо; а гледни му асну и бериѣетъ отуда, пакъ ћешъ се крстити одъ нѣга.

Свако е селяканѣ не само трошенѣ, него и гублѣнѣ и пропаданѣ, и она е пословица света истина, што вели: двапутъ се селити и едаредъ изгорети, све едно е; са свакимъ новимъ намештанѣмъ и куѣенѣмъ има и нови трошкова; а почемъ се нигди у рай неиде, то и на свакомъ месту има по неке нужде и неволь, има беда и зала свуда.

Јошъ е при овомъ премештаню то најгоре, што ту деца највеѣма страдаю и пропадаю. Учителски е радъ сетва душевна, и сетва коя се не свршуе у еданѣ данѣ, и коя се непрестано и еднако неговати мора, да известанѣ плодъ донесе. Шта буде са томъ негомъ и наукомъ при промени учителя? Пропадне све. Онај породѣ дече, коегъ ово зло деси страда највеѣма, па све кадъ се најболя промена деси, увекъ изаѣе крпеж, а ништа више; и доиста, да ние могуѣе, неби до последнѣ нужде допуштао, и све би люде подговорио, да нипошто ово недопуштаю.

Ј држим за немогуѣностъ, да ће люди оног учителя, кои е више година съ любви и одданѣмъ нѣи служио, сретне и несретне дане съ нѣима проводио и одржао, тако лако и заради неколико форинти, кое му

се на другомъ месту више дае одпустити, ванъ само при великой несгоди овога самогъ. Коя годъ обштина свогъ учителя одпушта, знакъ е, да на овомъ никое особите вредности не увиђа; а кадъ не увиђа ова, која га е имала, да одкуда ће она, која га ни видила ние!

Учитель који е матеръ учио, мора у нѣной вѣри и деци, далеко жельние и отворение срце за наукомъ наћи; и кадъ е дочекао, да су они постали оцевима и зрелимъ людма, кое е онъ као децу учио и воспитавоа, онда има на овима најизвестние мерило своји успеха, најясния сведочанства свое вештине и ваљности. Сваки учитель, који тражи да се премести, почуна гомилу любовни и приятельски жица, кое е тежкомъ мукомъ везивао; почуна гомилу одношеньа, кое е удешавоа, да му благослове донесу; зато ми е чудно да се може све ово тако лако презрети, и да се може тако налако узимати, известна познанства и приятельства остављати, и на неизвестна ићи, ићи да се насумце нова праве. Любавъ и почитанъ и благодарностъ и вера, на којима сва наша срећа стои, то су свезе, кое се не даю у еданъ час начинити, већ кое дуго времена требаю, и много труда и многе патнѣ ишту; а по учителя нема никоји други, кое би га обезбедити и утврдити могле.

Кои годъ учитель жели премештенъ бити, подобанъ е воѣки, која одъ своји стари тврди кореня одсечена, изъ свогъ познатогъ места изчупана, и на друго пре-сађена ново коренъ терати мора; алъ која се увекъ пре сасуши и пропадне, него што ѿ изтера.

Средства иокорности.

Има люди што држе, да имъ се деца доброволь-ние и радие покоравоау, кадъ им се узроци и основи

одъ сви заповести и запрека обширно изтумаче, тврдо веруюћи, да се и найлуђа деца до разумногъ увиђеня користи заповести и запрека довести могу. и држећи, да е покорностъ безъ увиђеня основа противна разуму и поносу човечиємъ ма и кодъ деце било.

Когодъ са овимъ начелима малу децу владати пође, тай зло пролази; тай невиди, да се и ми старији съ веромъ — а не увиђенъмъ — съ веромъ на ону вишу мудростъ и разумъ оваме одъ Бога поставлѣномъ реду подвргавамо; невиди илъ неће да види, да ни ми, а са овимъ зрелиимъ и далеко снажнимъ разумомъ, опетъ неможемо без те вере обстати, а деца са нбиномъ далеко слабиомъ памети, ни толико; неће да види, да сви ми на овомъ свету у вери живимо, а не у увиђеню. Као што ми у вери на ту вишу мудростъ и неограничну любов Божию живимо, тако исто и деца у вери на свое родителъ и учителъ. А кад е тако, нека онда и дужности свое у той вери извршую, и нека се покорносу и одданосу своимъ родителма и учителма приуче покорности и одданости Богу. Деца у истомъ том одношеню према своимъ стариима стое, као ови према свомъ найвишем старешини и добротвору. Когодъ се дакле усуди ово одношенъ пореметити, тай веру убия, найвеће благо, и ставля место нъ мудруюћу сумню, найвеће зло.

Чимъ се стану деци основи одъ ове илъ оне запреке наводити, и запреке на увиђенъ изтеривати, онда я незнамъ како се може о покорности и говорити. Шта смерамо са разлаганъмъ основа и наводенъмъ увиђаня? Да децу о користи запрека обавестимо. Овде е прво питанъ, ели ово могућно, и есу ли ова деца кадра увидити користъ закона и запрека? Алъ метнимо, да е кое и дозрело до тога, шта е онда добибено? На место вере у ову вишу мудростъ своии старији, оставлямо га на оно свое собствено увиђенъ;

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

а ели то икадъ оногъ ауторитета и оне снаге имало и надъ нами зрелима, а гдели на деца? Video proboque meliога . . . . и кодъ насъ е, а да шта е кодъ деце, где нема ни Video proboque, него плаоостъ и лудостъ, а притом ватра слабости и страсти.

Сваки учитель, који свое заповести са основима и придикама пропраћава, поводи и тента нестице децу на сумњу у нѣговъ разум и добру волю, наводи на резониранѣ, на дишпуть, на покушаванѣ опровргнути га; а са овимъ одма одъ часа цело одношенѣ свое према деци поремети, на штету свою велику, а децію јошъ већу; тогъ часа наведе децу, да се съ њимъ у тргованѣ упусте, у погађанѣ и ценѣканѣ, тогъ часа се деца некако нѣму равна ставе, и то умомъ не теломъ, и я ту питањъ свакога, могу ли деца са свогъ станива оногъ страопочитаня према нѣму имати, кое е при ученю и воспитаню необходимо нужно, и без коега се неможе наука и воспитанѣ ни замислити.

Когодъ мисли са томъ на увиђеню основаномъ покорности любавъ и поштованѣ кодъ деце задобити, тай се люто вара; тай непознае децу ни њиову наравъ, не познае ону нужду у деци, својима се стариима покоравати и у вери на њиову мудростъ и любавъ њиовомъ се разуму и вољи повиновати, нити познае ону човеку прирођену склоностъ ослободити се, а у деци отети се одуларити и освоевольги. Деца почитую старие само ако имъ се покораваяу, другчие никада; где ние покорности, ние ни почитаня.

Кодъ куће су обично матере, кое са придикама свое заповести и запреке пропраћаваю: оцеви накратко заповедаю, нити се у трговину и погодбу пуштаю, него безусловну покорностъ ишту; па како ја видимо пролазити? видимо да се деца оцевима већма покораваяу и по њима владею, а съ матерама се титраю и ове највећма малтретираю и тиранизираю, не са те-

УНИВЕРЗИТЕТСКА
ВИБЛИОТЕКА

лесне него баш са душевне слабости материне, ерѣ неумеу владати съ децомъ, несачува ону у деци урожену веру, него силомъ трпаю придике, док іой се деца неотму и необезуздаю.

У прву неделю великога поста. (Православія.)

Евангелие одъ Иоанна гл. 1 зач. 5.

Во время оно; Косхотѣ Исусъ изыти къ Галилею, и шрѣте Філиппа, и глагола емъ, гради по мнѣ. У оно време: (Пошто е Исусъ Апостоле Андрея и Петра къ себи призвао) захтѣ онъ иѣи у Галилею, и наѣ Филипа и рече му: Хайде за мною.

Бѣ же Філиппъ ѿ Витсаиды, ѿ града Андреева и Петрова. А Филипъ быаше изъ Витсаиде, изъ града (места) Андрина и Петрова.

Шрѣте Філіппъ Натанаила, и глагола емъ: егоже писа Моисей въ законѣ, и пророцы, шрѣтохомъ Исуса сына Иосифова, иже ѿ Назарета. — Филипъ наѣ Натанаила и рече му: За кога писа Моисей у закону и пророци наѣосмо га, Исуса сына Иосифова изъ Назарета.

И глагола емъ Натанаилъ, ѿ Назарета можетъ ли что добро быти: И рече нѣму (Филипу) Натанаилъ: Може ли што добро быти изъ Назарета?

Глагола емъ Філіппъ: Пріиди и виждь. Рече нѣму Филипъ: доѣи и види!

Видѣ же Исусъ Натанаила градѣща къ себѣ, и глагола ѿ немъ, се коистинѣ Израильтанинъ, къ немже лъсти нѣсть. А Исусъ виѣ Натанаила, гдѣ иде къ нѣму и рече за нѣга; То е доиста Израильтанинъ у коме нема ласти (злобе, лукавства, преваре).

Глагола ємѹ Натанаилѹ: како ма знаєши; Рече нѣму, Натанаилѹ: Како ме познаєшь.

Ѡвѣща Исѹсъ и рече ємѹ: прежде даже не восгласи тебе Філіппѹ сѣща подѹ смоковницею, видѣхѹ та. Одговори Исѹсъ и рече нѣму: Пређе него што те позва Филипъ, кадѹ быяше ты подѹ смоквомъ, видѣхѹ те.

Ѡвѣща Натанаилѹ и глагола ємѹ: равкѣ ты єси сынѹ Божій, ты єси Царь Израилевѹ. Одговори Натанаилѹ и рече нѣму, Исѹсу: Учителю! Ты си сынѹ Божій, ты си Царь Израильевѹ.

Ѡвѣща Исѹсъ и рече ємѹ: зане рѣхѹ ти, яко видѣхѹ та подѹ смоковницею, вѣрѣши; болша си хѹ оузриши. Одговори Исѹсъ и рече нѣму: што ти рекохѹ да самъ га видѣо подѹ смоквомъ, зато веруєшь; іошѹ выше ѣшь одѹ овогѹ видити.

И глагола ємѹ: Аминѹ, аминѹ глаголю вамъ: Ѡ селѣ оузрите небо Ѡверзѹто, и аггелы Божіа, восходѣціа, и нисходѣціа надѹ сына челоѣческаго. И рече къ нѣму (Исѹсъ Натанаилу) заиста, заиста вамъ кажемъ; одселе, одсадѹ ѣте видити небо отворено, и анѣле Божіе узлазеѹе и силазеѹе се надѹ сына човеческаго.

Апостолѹ къ Евреима гл. 11. зач. 329.

Братіе: Вѣрою Моисей великѹ быкѹ Ѡвержеса нарицатисѹ сынѹ дщере Фарашновы, паче же изволи страдати сѹ людми Божіими, нежели имѣти временнѹ грѣха сладость.*) Браѹо! Веромъ Мойсей кадѹ одрасте, нехтеде се звати сынѹ ѣри Фараонове, и волио

*) Св. Апостолѹ Павао говореѹи Евреима и доказавѹи да є вера ка спасенію нужна, и да смо мы вѣромъ кадри Бога najboljѹ познати наводи примере изѹ Старога завѣта о онимъ Мужевима, кои сѹ веромъ своіомъ Богу угаѣали, и славна дела починили.

е страдати съ людма Божиима, съ народомъ Израильскимъ, него имати времену сладость грѣха, него живити по начину Египтяна грешно.

Болшее богатство кмѣнникъ Египетскихъ сокршвиць поношеніе Хрїстово: взираше бо на мздовозданіе. Ерѣ е онъ (Мойсей) држао погрде хрїстове за веће богатство, него што су Египетска блага; Муке и погрде кое е одъ невалялаца Спаситель претрпію, и кое су свакогъ готово посланика и пророка Божиегъ у свету сналазиле, сматрао е Мойсей за веће богатство него сва земальска блага; ерѣ е онъ гледао на награду, имао е предъ очима вѣчно блаженство, кое е одређено праведницима и добротворима рода човеческогъ.

И что еше глаголю; не достанетъ бо ми повѣствованїа време на Гедешнѣ, Варацѣ же и Самшнѣ и Іефтаи ш Давїдѣ же и Самилѣ, и ш другиъ пророцѣхъ. И шта љу іоштѣ да кажемъ? ерѣ ми не бы достаяло времена кадѣ бы стао приповедати, о Гедешону, и о Вараку и Сампеону, и Іефтаю, о Давиду, и Самуилу и о другимъ пророцима. *)

Иже вѣрокъ повѣдиша Царствїа, содѣлаша правдѣ, полѣчиша шѣтванїа, заградїша оуста лшквз. Кои (Пророци и Праведници) вѣромъ победише царства, учинише правду, получише обећаня (одъ Бога), затворише уста лавовима.

Оугасиша силѣ огненнѣю, избѣгоша острѣа меча, возмогаша ш немоци, быша крѣпции во бранехъ швратиша кз вѣгство полки чѣждиъхъ. Угасише силу огнѣну, избегоше оштроѣу мача, подигаше одъ болести, бише яки у ратовима, обратише у бѣгство войске туђиначке, растераше туђе войске. **)

*) Овде се дѣца опомену на дотичне библичне повѣсти, и приповеде ихъ.

**) Овде треба испитивати дѣцу, да се сете и погоде, кои е праведникѣ изъ ст. завѣта добыю обећанѣ одъ Бога, кои е остаю одъ лавова неповређенѣ; кои су у ватри остаю неповређени, кои су разтерали войску неприятельску и. т. д.

Пріаша жены ѿ воскресенія мертвыхъ скола: Жене примише свое мртваце изъ васкресенія; вѣромъ Бога добыле су неке жене ту велику милость, да су имъ мртва нѣгови оживили. *)

инїи же избієни быша, не прїемше избавленія да лѣчшее воскресеніе оулѣчатъ. А други быше побієни, не примивши избавленія, да болѣ васкресеніе добыю.

Дрѣзїи же рѣганїемъ и ранами искушеніе прїаша, еше же и оузъ и темныцъ. А други руганѣмъ и ранама искушеніе примише, па іошъ и окове и тамнице поднесоше.

Каменїемъ побієни быша, претрени быша, искушени быша, оубійствомъ меча оумроша. Каменѣмъ побієни быше, претрвени быше, искушани быше, одъ меча помреше.

проидоша въ милотехъ и въ козіахъ кожахъ, лишени, скорбаще, шлоблени. Идоше у кожуеима **) и у козіимъ кожама, оскудицу трпеѣи, тугуюѣи, и говнѣи.

Ихъже не вѣ достоинъ весь мїръ, въ пѣстинахъ скитающеса и въ горахъ и въ вертепахъ и въ пропастьехъ земныхъ. Коихъ небыаше достоянъ савъ светъ, они се по пустыняма потуцаше, и по провалїама земальскимъ.

И сїи вси послѣшествовани быкше вѣроу, не прїаша шѣткованїа.

И ови сви, ако и есу были осведочени веромъ ако и есу имали сведочанство вѣре; ако и есу и-

*) Овдѣ треба сетити дѣду на чудеса пророка Іліе и Єлисея изъ старога завѣта, и та повѣсть о воскресенію Наинскогъ младиѣа, и четверодневнога Лазара изъ Евангелїя.

**) Милоть е речъ Грчка и значи кожухъ иль опаклю одъ овчїе коже. Ово за нужно налазимъ примѣтити; ерѣ неки учительи држеѣи да е ово штампарека погрешка даю читати „въ милостехъ и въ козіахъ кожахъ,“ и „Возвращашеса Іорданъ рѣка милостїю Єлисеевою, у мѣсто милотїю.

мали осведочену веру у Бога; опетъ зато нису примили обећања, нису за живота доживили, да се обећањъ Божиѣ и Спасеніѣ людско изврши.

Богъ љубшеє что ш насъ предзрѣвшѣ, да не безъ насъ совершенство прїимѣтъ.

Ерѣ Богъ нешто болѣ за насъ одреди, да не приме (Праведници изъ старога завѣта) безъ насъ савршенство; да недођу до савршенства безъ насъ.

Минерална сбирка за школе.

Одъ слѣдуюћи минерала валяло би да сваки учитель себи по еданъ грумичакъ набави:

Соли асталске, горке соли, стипсе, белогъ иль очногъ камена, плаветногъ камена, галице, нишадора, салитре; солѣ иль белутка, кремена; гипса, алабастра, мермера, креде; пловучца, блиске, гранита, листника, азбеста; маснаца, стиве, лаве и различногъ песковитогъ, кречногъ и иловачногъ камена; по еданъ груменъ камена бакарногъ, гвозденогъ, оловногъ, калаиногъ, и по грумичакъ чистогъ и урађеногъ бакра, гвожђа, олова, калаја, и смеса, као: туча, звонарске и топовске смесе, томбака, пакфонга, новогъ сребра; грумичакъ сумпора, и комадъ асфалта, њилибара, црногъ и мркогъ каменитогъ угља, ако башъ управо овамо и неспадаю; најпосле и најглавниѣ по едну чашу различне землѣ: пескулѣ, иловаче, кречне, сиге, тресета, црнице.

Сбирка ова може се лако набавити, ако не башъ све горепоменуते ствари, барѣ најобичниѣ; неке некоштую ништа; а готово свака остала можесе за парѣ новчиѣа добити.

За ову сбирку нужно є, као што є за семена речено, една иль више онаки одъ тврдогъ папира начинѣни на о-

канца поделѣни кутія. За неке ствари најгодније су чаше, само њих затворити ваља, и на ладнијемъ месту држати, особито земљѣ, ерѣ ове на топлој изветре, и сасвимъ други видъ добию.

Одъ ораѣи земаља има различити врсти; има њих масни и яловији, чвршћи и кртији, сувљи и влажнији, са више илѣ мањѣ песка илѣ иловаче илѣ креча; одъ ови би ваљало одъ сваке врсте по едну чашу имати, особито одъ оних, које се у томъ атару, где који живи, налазе.

И ову сбирку ваљало би деци свакогъ месеца по едаредѣ показати, да сваку стваръ добро уоче, бою, створѣ, тежину, сјайностъ, прозрачностъ и т. д. и да е по томъ познаю; у Историји Лазићевой и Маринковићевой може се о свакој по што изчитати и деци казати, или са децомъ читати. Описанија неки одъ ови ствари има и у читанкама, и у школскомъ листу.

Са ораѣимъ земаља даду се више по земљѣделце врло користни опита правити, које ћемо у едномъ одъ идући листова саобштити, и ово ваља да учители деци покажу, и да њих науче, како ће њих и сами правити, те дознати, која е земя плоднија, берићетнија илѣ лошија, яловија, и која е за који усеви илѣ расадѣ најудеснија.

Неколико задатака за рачунъ изъ календара.

Ове год. имали смо помрачение месеца 26. Јан. почело се у 2 сата и 30 минута после поноћи, и свршило се у 5 сати и 24 мин. у зору, колико е свега трајало?

Ове године имаћемо помрачение сунца 6. Јулија; то ће почети у 3 сата и 26 мин. по подне, и свршиће се у 5 сати и 27 мин. предѣ вече; колико ће свега трајати?

Први новъ месец имали смо ове год. на Св. Теодосию 11. Ян. у 1 сатъ 41 мин. по поноћи; а друга овогодишња младина биће беле неделъ 9 Фебр. у 9 сати 3 мин, у вече; колико дакле дана, сати и минута треба одъ едне до друге младине?

На зачатие Богородице 9. Децембра најкраћи е данъ био; тада се родило сунце у 7 сати 54 мин; а село у 4 сата 6 минута; колико е то трајо данъ? а колико ноћ?

Последнѣгъ Јануара родило се сунце у 7 сат. 10 минута а село у 5 сат. 21 мин.; за колико е дан порастао? 1. Марта родиће се у 6 с. 13 мин. а сешће у 5 с. 47 мин. колко ће до тогъ доба порастети, одъ 9 Децембра рачунајући.

Најдужи е данъ на Кирила Алекс. 9. Јуния; тада се рађа сунце у 4 с. 6 мин. а седа у 7 с. 54 мин. колико тада трае данъ? а ноћ? и каква е разлика између тогъ дана и ноћи, и оногъ о зачатю Богородице?

Колико порасте данъ одъ зачатия Богородице до Мученика то е 9. Марта, коегъ дана сунце излази у 6 с. а залази у 6 с.? и колко порасте одъ тогъ дана до Кирила Алекс.?

Ове године имамо месне покладе 7. а беле 14. Фебр. колико су недеља и дана дуге месцеђе?

Одъ бели поклада до Ускреса има 7 недеља, извађи ми коегъ ће датума бити ускрес?

Одъ Ускреса до Спасова има 40 дана, а одъ Спасова до Духова 10. коегъ ће датума бити Спасово? коегъ Дуови?

Петровъ данъ пада увекъ 29. Јуния, Св. Илия 20. Јулия, Митровъ данъ 26. Октобра, Св. Никола 6. Дец. Св. Савва 14. Ян., Бурђеви данъ 23. Априла; колико има дана одъ Бурђева до Петрова, одъ Св. Илие до

Митрова, до Св. Николе? а колико одъ Митрова до Св. Николе, до Св. Савве, до Бурѣва?

Петрова поста имаѣмо ове године 30 дана, когъ ће датума пасти Петрове покладе? Божиѣне покладе имаѣмо 14. Нов. а Божиѣ пада увекъ 25. Дец. колико ћемо дана и недела имати божиѣногъ поста? или увекъ тако?

Ова е година преступна. Едали е ова илѣ она преступна, и која е после преступне дозна се, кадѣ се број задате године са 4 подели; ако поделенѣ на чисто изаѣе, знакъ е преступне године, аколи неизаѣе начисто, онда рестъ показуе, која е иза последнѣ преступне. Наѣи ми по томѣ правилу или година, кое си се ти родио преступна била илѣ не? ако не која е иза последнѣ преступне? и изнаѣи ми све преступне године кое си ти твогъ века доживио?

Парамитнѣ.

Небесни паштирѣ

Око поноѣи у очи онога првогъ пролетногъ празника, кадѣ ће оба прва брата творцу свомѣ свое жртве и благодарностъ принети, усну њиова мати чуданѣ еданѣ санѣ. Беле ружице, съ којима њѣи млаѣи синѣ свой жртвеникѣ накитио бияше, претворише се на едаредѣ у крвавоцрвене; она приступи, да едну узчупа, алѣ иоѣ се сва у руци разасу. На олтару, где досадѣ млеко стояше, лежаше у крви обливено ягнѣ. При томѣ неки плачѣ иоѣ се учини, као да изѣ околине чуе и еданѣ крайногъ очаяня гласѣ, докѣ се најпосле све у сладку песму претвори; а ту иоѣ се неки диван лугѣ указа, лепши него онаѣ њѣне младости рай, и на њѣму пасаше у виду њѣногъ млаѣегѣ сина еданѣ у беле альине обученѣ паштирѣ свое дивно стадо. Око главе бияше окиѣненѣ руменимѣ ружицама.

а у руци држаше свирку одъ кое они сладки гласи долазаше; и учини іој се, као да исти пастир пунъ любви къ нъойзи као майци своіој пође, али га на едаредъ изчезе. — На ово нестале и сна, и пробуђе-ной одъ сна майки учини се да зора другаче него досадъ као крвава излази, те она са тешкимъ срцемъ къ жртвопринашању пође.

Браћа принеше и свршише свое жртве, и родители се дома вратише; ал кадъ о вечеру бияше, и ни еданъ ти кући недође, мати пуна стра за млађимъ пође одма тражити га и звати, али га ненађе, до нъгово разсуто жалостно стадо; тако тражећи дође и до жртвеника и како се поплаши, кадъ га ту у крви лежећа опази, беле ружице нъговомъ крвљу поливене, а Каиновъ јук изъ едне недалеке пештере чу. Обнезванъна паде на ладно тело сина свогъ, и тай ма іој се по други редъ онај исти сан указа. Пастиръ, што га у новомъ рају виде, бияше нънъ синъ, румене ружице стояше му око главе, изъ нъгове арфе излазаше они мили гласи, уз кое іој овако казиваше: гледни небу и звездама плачућа мати, види оно сјайно коло звезда, те воде у друге луге, у лепши рай него што си га ти у Едену имала, где румена ружица невиности лепше и пуние цвета, и где се сви уздисаји у сладке гласе претворе.

Съ овимъ нестале сна; мати се диже као окрепљена са мртвогъ тела синовля, и кадъ га жалостни родители у зору съ нова својимъ сузама окупаше, онда га съ ружицама съ нъговогъ жртвеника накитише и подъ жртвеникъ саранише, башъ кадъ зора руменити пође, која се тогъ дана много лепша указа.

Често сеђаше уцвелѣни родители до пола ноћи на гробу нъговомъ, гледајући небо и оно велико коло звезди и тражећи свога милогъ пастира.

Десетъ заповеди диететични.

1. Немой никои други него чистъ воздухъ дихати; тога ради клони се одъ сви места, која су нечистимъ воздухомъ напуњена; а која су то, носъ ће ти казати, само га пази; и чувай се одъ сви они ствари, које би ти дисању сметати и ово отештавати могле, које су те јавиће ти само осећанъ неслободногъ дисања, само пази на нѣга.

2. Немой ни више ни манѣ ести, него колико е телу нужно; а колико е то, јавиће ти осећанъ глади, само пази на нѣга, па престани одъ ела, чим си гладъ заситио; при томе пази, да е ело чисто и удесно сготовљено, а ово ће ти езикъ и укусь казати, само пази.

3. Немой ни више ни манѣ пити, него колико е телу нужно; а колико е то, казаће ти осећанъ жеђи, само пази на нѣга, па престани одъ пића, чимъ си жеђ заситио; притомъ пази и не пи другогъ пића до оногъ, које е кадро жеђ загасити, а које е то, опетъ ће ти езикъ и укусь самъ казати.

4. Гледай да си на изменце и у телесноме и у умноме послу, да тимъ и телесне и умне снаге оснажишъ, и здрављъ сачувашъ, и послу се извештишъ, и њимъ себи сва нужна набавишъ.

5. Немой ни више ни манѣ спавати, него колико телесне и умне снаге за одморъ требаю; а ово ће ти осећанъ умора и одмора само казати, али пази на нѣга; притомъ уобичаи раније легати и раније устати, ово е по здрављъ и дугъ векъ далеко пробитачније него доцно леганъ и устанъ.

6. Пази на телесне нужде, па чимъ те потера, неузтежи се ни задржавај блата и нечистоће у себи, које тело само напољъ тера.

7. Старай се за чистоту тела како уцело, тако и свакогъ поединце уда, ако си радъ да те ти алати дуго служе. Нечистота в рѣа, што све алате поквари и здраве читаве другчие пре времена сатре и упропасти.

8. Чувай се одъ сви непогода спољашњи, било да годишњимъ добом долазе, или случайно, ако здравља повледи и порушити могу; а ово ће ти осећањъ само казати и опомену ће те, само пази на нѣга.

9. Старай се, да се увекъ онако владашъ вломъ и пиѣмъ и оделомъ, и радомъ и одморомъ, као што векъ и старостъ у којој се наодишъ, иште; и ово ће ти осећањъ само увекъ казати, само пази на нѣга, и неучини никадъ ништа противу тогъ.

10. Чимъ се нередъ који у телу покаже, који се одма несгоднимъ осећањъмъ явля, гледај да одъ часа оно чинишъ и онако, како ћешъ зло одбити, и ред и здрављъ што пре повратити. И овде сила пута осећањъ само каже шта ваља чинити; а ако незнашъ, ти одма вешта човека потражи, који ће те томъ научити.

Ко ове законе пазио и њи се држао будне, онъ ће с' вољомъ божиомъ до крајне старости здрављъ и снагу сачувати, и њима се радовати.

Јвна кореспонденција.

Г. М. И у Вођину. Примили смо вашу предплату са 1 ф. а. вр., одъ које смо морали платити 20 новч. за поштарину. Исто тако сте намъ послали пре негда у запечаћеномъ (!) а неплаћеномъ (!!)- писму четири броя Школекога. Лиета натраг, и тимъ сте намъ проузроковали сасвимъ излишанъ трошакъ одъ 80 новч. Ово вамъ являмо, да у напредакъ таково што не чините. Известите се најпре кодъ поште, како се такове ствари шилу.

Издае Епископска књигопечатња у Новом-Саду.